

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์

Factors influencing lending rates of commercial banks

อัจฉรา นามืองรักษ์¹ และ ดร.สุทธาวรรณ จีระพันธุ์²

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, utchara.na@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบบข้อมูลทศนิยมมีรายเดือนในตลาดเงินของข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่เดือน มกราคม ปีพ.ศ. 2556 ถึงเดือน ธันวาคม ปีพ.ศ. 2560 โดยใช้ตัวแปรในการศึกษาดังนี้ อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (MPR) อัตราเงินเฟ้อ (INF) และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ(BSI) นำมาศึกษาถึงผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ในการศึกษานี้ได้ทำการทดสอบทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 จากการศึกษาพบว่า อัตราเงินเฟ้อและดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน โดยถ้าอัตราเงินเฟ้อและดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนอัตราดอกเบี้ยนโยบายมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ไปในทิศทางตรงกันข้าม โดยถ้าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ลดลง ทั้งนี้การศึกษานี้ต่อไปควรเพิ่มตัวแปรในการทดสอบให้มากขึ้นและศึกษาในระยะยาวมากขึ้น

คำสำคัญ: ผลกระทบต่อของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้, ธนาคารพาณิชย์

ABSTRACT

The purpose of this study is to assess the impact of Inflation (INF), the Business Sentiment Index (BSI) and Bank of Thailand policy rate (MPR) movements, in the lending rates of commercial banks. The data used to complete the analysis was collected monthly from Bank of Thailand over the period of January 2013 to December 2017. A variance of 0.05 was adopted as statistically significant. The study concludes that changes in the both Inflation and Business Sentiment Index will have positive (same direction) change in commercial lending rates, having the effect of reducing the supply of money when rising. Conversely, Bank of Thailand policy rate changes will move commercial rates inversely, and increase the supply of money when rising. Further analysis should be completed with a larger group of variables, over a longer test period.

Keywords: Effect on lending rates, commercial banks

1. บทนำ

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงของแหล่งเงินทุนที่สำคัญ และมีหน้าที่หลักคือการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงิน โดยการระดมการออมจากผู้ออมเงิน และนำไปจัดสรรในรูปแบบของสินเชื่อให้แก่ผู้ที่ต้องการเงินทุน จากการทำหน้าที่ธนาคารพาณิชย์มีการดำเนินการเกี่ยวข้องกับภาคเศรษฐกิจทุก ๆ สาขาดังนั้นเมื่อธนาคารพาณิชย์มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมก็จะมีผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างภาคการเงิน ภาคการผลิต ภาคบริการและต่างประเทศ และยังเป็นปัจจัยในการกำหนดแหล่งเงินทุนและแหล่งการใช้เงินทุน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับทุก ๆ ภาคเศรษฐกิจ เป้าหมายอัตราดอกเบี้ยเป็นเครื่องมือสำคัญของนโยบายการเงิน และถูกนำมาพิจารณาเมื่อจัดการกับตัวแปรอย่างการลงทุน เงินเฟ้อ และการว่างงาน ธนาคารกลางของประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มลดอัตราดอกเบี้ย เมื่อต้องการเพิ่มการลงทุนและการบริโภคในเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรก็ดี นโยบายเศรษฐกิจมหภาคอัตราดอกเบี้ยต่ำมีความเสี่ยงได้ และอาจก่อให้เกิดฟอง

ดังนั้นในระบบเศรษฐกิจเงินกู้ยืมถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ควรจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเครื่องมือที่สำคัญในการจัดสรรเงินกู้ยืม คือ อัตราดอกเบี้ย ปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย มีอัตราดอกเบี้ยหลายอัตราที่แตกต่างกัน เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากธนาคาร อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตรรัฐบาล อัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยนโยบาย และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ปัญหาที่น่าสนใจคือปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์จะศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2556 – ปี พ.ศ. 2560

จากการศึกษาครั้งนี้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ และปัจจัยนั้นจะส่งผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ลงทุนหรือผู้ให้กู้ยืมนำไปเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เพื่อที่จะได้มีการวางแผนในการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มา : สถาบันคุ้มครองการเงิน. *รู้จักธนาคารพาณิชย์*. สืบค้นจาก <http://www.dpa.or.th>

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระดับของอัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานในตลาดที่มีความเสี่ยงสูงอัตราดอกเบี้ยจะสูงกว่าตลาดที่มีความเสี่ยงต่ำ อัตราดอกเบี้ยของตลาดจะเข้าสู่ดุลยภาพเสมอ โดยปกติอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยระยะยาวในภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองอัตราดอกเบี้ยจะสูง เพราะธุรกิจต่างๆ จะลงทุนเพิ่ม ประกอบกับอัตราเงินเฟ้อก็จะสูงด้วย

อัตราดอกเบี้ย เป็นตัวแปรที่สำคัญมากในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยมีความหมายว่าเป็นคำตอบแทนในการแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งรวมถึงเงินในปัจจุบันกับอนาคต มีทฤษฎีที่นิยมนำมาอธิบายหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีของสำนักคลาสสิก ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม ทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่อง ซึ่งล้วนแล้วแต่กล่าววว่าอัตราดอกเบี้ย

ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ทั้งเวลา ความเสี่ยง สภาพคล่อง ส่งผลให้ผู้ให้กู้และผู้กู้ต้องตระหนักเพื่อให้การลงทุนเป็นไปตามต้องการและต้นทุนของการทำธุรกิจของหน่วยผลิตไม่สูงจนเกินไป

วิชาน หลีอาภรณ์(2552) ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออัตราเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้(MLR) ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า อัตราเงินเฟ้อ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นนั้นมาจากสาเหตุหลักๆ คือการผลักดันต้นทุน และการดึงอุปสงค์ รัฐบาลจึงมีการแทรกแซงต่างๆ จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเฟ้อไม่เป็นไปตามทฤษฎี จึงทำให้ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

รชดมน ปริญญารักษ์ (2553) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบายกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ ศึกษาโดยการวิเคราะห์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาสของอัตราดอกเบี้ยนโยบายจากธนาคารแห่งประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลในทิศทางเดียวกันคือการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แต่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากไม่เป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนโยบายและการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ส่วนการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไม่ได้เป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2556 – ปี พ.ศ. 2560

3. การดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินนั้น ใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (secondary data) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อมูลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ตั้งแต่เดือน 1 มกราคม ปี พ.ศ. 2556 จนถึง 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2560 และความถี่ของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลรายเดือนของธนาคารพาณิชย์มาทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสามารถรวบรวมได้จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยทำการศึกษาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้รายเดือนในตลาดเงินของธนาคารพาณิชย์ ด้วยวิธีการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน(Multiple Regressions) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares :OLS) ซึ่งมี แบบจำลองทั่วไปดังนี้

$$LIR_t = \alpha + \beta_1 MPR + \beta_2 INF_t + \beta_3 BSI_t + \epsilon_t$$

ตัวแปรในการศึกษา

LIR_t คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์

MPR_t คือ อัตราดอกเบี้ยนโยบายรายเดือนของตลาดเงิน

INF_t คือ อัตราเงินเฟ้อรายเดือนของตลาดเงิน

BSI_t คือ ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจของตลาดเงิน

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์จากธนาคารแห่งประเทศไทย และอัตราเงินเฟ้อนำข้อมูลจาก โปรแกรม trading economics

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในตลาดเงิน โดยมีขั้นตอนการพิจารณาโดย สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares, OLS) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นเพื่อดูค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation:SD) ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

ขั้นที่ 2 การสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม ดังสมการต่อไปนี้

$$LIR_t = \alpha + \beta_1 MPR_t + \beta_2 INF_t + \beta_3 BSI_t + \varepsilon_t$$

ขั้นที่ 3 ใช้สถิติ F เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสมมติฐานในการทดลอง

ขั้นที่ 4 ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรต้นพร้อมกัน 4 ตัว โดยใช้สถิติทดสอบ t ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ขั้นที่ 5 หาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว R₂ (R Square) ถ้า R₂ มีค่าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก ถ้า R₂ มีค่าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อยหรือไม่ มีความสัมพันธ์เลย

ขั้นที่ 6 ทดสอบปัญหาเรื่องความแปรปรวนของตัวแปร (Heteroskedasticity) ของ Error term โดย พิจารณาจาก White Heteroskedasticity โดยใช้แบบมี Cross-term เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษานี้จะนำเสนอข้อมูลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยจะนำเสนอในรูปแบบของสมการ ตาราง และการบรรยาย

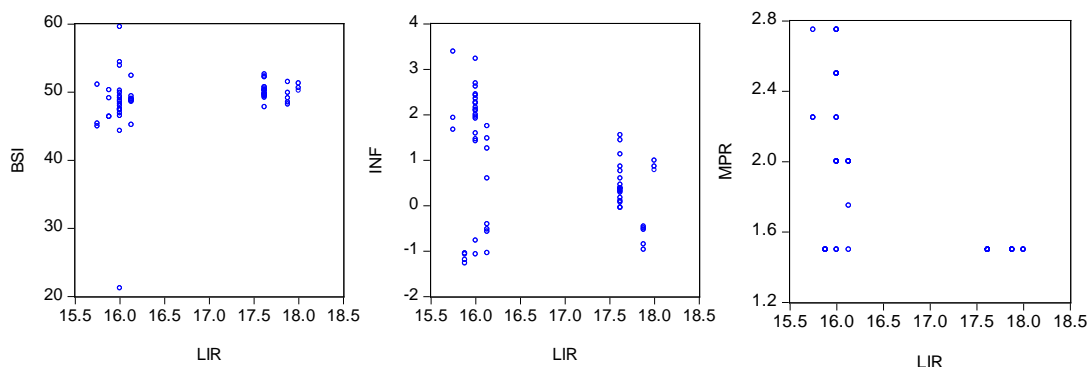

4. ผลการวิจัย

4.1 ทำการทดสอบสมมติฐานความนิ่งของข้อมูล

พบว่าดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI) แล้วพบว่าเป็นข้อมูลนิ่ง (Stationary) ส่วนผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูลอัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราเงินเฟ้อ พบว่าเป็นข้อมูลที่ไม่นิ่ง จึงได้ทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูลใหม่ที่ระดับผลต่าง ในระดับผลต่างลำดับที่ 1 (First Difference) ในการทดสอบ Stationary ที่ระดับหนึ่ง (First Difference) จะพิจารณาเลือกความยาวตัวแปรล่าช้า (Lagged) ที่มากที่สุดจากที่ระดับ 1 (First Difference) จึงพบว่าข้อมูลเกิดความนิ่ง

4.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์

รูปที่ 1 แผนภาพการกระจายความสัมพันธ์

จากแผนภาพการกระจาย (Scatter) พบว่า LIR และ BSI มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก กล่าวคือ ถ้าค่าของ LIR เพิ่มขึ้นแล้ว ค่าของ BSI ก็จะเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทำให้แผนภาพการกระจายมีลักษณะกระจายไปทางด้านขวา

จากแผนภาพการกระจาย (Scatter) พบว่า LIR และ INF มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ กล่าวคือ ถ้าค่าของ INF เพิ่มขึ้นแล้ว ค่าของ LIR ก็จะลดลงหรือคงที่อยู่ค่าเดิม ทำให้แผนภาพการกระจายมีลักษณะกระจายอยู่ทางด้านซ้าย

จากแผนภาพการกระจาย (Scatter) พบว่า LIR และ MPR มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ กล่าวคือ ถ้าค่าของ MPR เพิ่มขึ้นแล้ว ค่าของ LIR ก็จะลดลงหรือคงที่อยู่ค่าเดิม ทำให้แผนภาพการกระจายมีลักษณะกระจายอยู่ทางด้านซ้าย

4.3 ตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ BSI และ INF มีค่า -0.169190 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ BSI และ MPR มีค่า -0.275702 และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ INF และ MPR มีค่า 0.755429 ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง -0.80 ถึง $+0.80$ ดังนั้นจึงสรุปว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ระหว่างตัวแปรอิสระ ดังนั้นจึงสรุปว่า ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ระหว่างตัวแปรอิสระ จึงไม่ต้องตัดตัวแปรอิสระใดๆ ออกจากแบบจำลองสมการถดถอยเลย

4.4 ทดสอบปัญหาความแปรปรวนไม่คงที่ของความคลาดเคลื่อน (Heteroskedasticity)

เนื่องจากค่า Prob มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือ ขอมรับสมมติฐานรอง (H1) จึงสรุปได้ว่า พบปัญหาเรื่อง Heteroskedasticity

4.5 ทดสอบปัญหาความสัมพันธ์กันเองของความคลาดเคลื่อน (Autocorrelation)

เนื่องจากค่า Prob มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือ ขอมรับสมมติฐานรอง (H1) จึงสรุปได้ว่า พบปัญหาเรื่อง Autocorrelation

เนื่องจากผลของสมการถดถอยข้างต้นมีปัญหา Heteroskedasticity และ Autocorrelation จึงแก้ปัญหาโดยใช้แนวคิดของ HAC Newey-West ในการแก้ปัญหา

4.6 ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน

จากผลการวิเคราะห์ค่า Prob ของ α มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือยอมรับสมมติฐานรอง (H1) จึงสรุปได้ว่า α ค่าเท่ากับ 19.80984 และค่าของ α นี้มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ถ้าอัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราเงินเฟ้อและดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ มีค่าเท่ากับศูนย์แล้ว อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ จะมีค่าเท่ากับ 19.80984 หน่วย

จากผลการวิเคราะห์ค่า Prob ของ β_1 มีค่าเท่ากับ 0.6630 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ดังนั้น จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือ ขอมรับสมมติฐานหลัก (H0) จึงสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่า β_1 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.6630 แต่จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าค่าของ β_1 นี้มีค่าไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเปลี่ยนแปลงไป 1% แล้วอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะเปลี่ยนแปลงไป 0.6630 ในทิศทางเดียวกัน

จากผลการวิเคราะห์ค่า Prob ของ β_2 มีค่าเท่ากับ 0.1611 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ดังนั้น จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือ ขอมรับสมมติฐานหลัก (H0) จึงสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่า β_2 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.269851 แต่จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าค่าของ β_2 นี้มีค่าไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงไป 1% แล้วอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะเปลี่ยนแปลงไป 0.269851 ในทิศทางเดียวกัน

จากผลการวิเคราะห์ค่า Prob ของ β_3 มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งคือ ขอมรับสมมติฐานรอง (H1) จึงสรุปได้ว่า β_3 มีค่าเท่ากับ -1.994866 และค่าของ β_3 นี้มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เมื่อปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเปลี่ยนแปลงไป 1% แล้วอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะเปลี่ยนแปลงไป 1.994866 ในทิศทางตรงกันข้าม การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูล ตั้งแต่ มกราคม 2556 ถึง ธันวาคม 2560 รวมระยะเวลา 5 ปี สรุปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\text{LIR} = 19.80984^{**} + 0.007695\text{BSI} + 0.269851\text{INF} - 1.994866^{**} \text{MRP} + \varepsilon$$

(0.0000) (0.6630) (0.1611) (0.0000)

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่า T-Statistic

** หมายถึง การมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

Adjusted R-Squared = 52.9846%

F-statistic = 23.16358%

5. การอภิปรายผล

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า อัตราดอกเบี้ยนโยบายมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เพราะในข้อมูลอดีตย้อนหลัง 45 ปีที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าเมื่อปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายลดลงส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ปรับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธฤตมน ปริชญารักษ์ (2553) ที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลในทิศทางเดียวกัน

อัตราเงินเฟ้อ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า อัตราเงินเฟ้อมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ดังนั้นเมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น เพื่อลดเงินในระบบธนาคารกลางจึงต้องปรับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น เพื่อให้คนหันมาฝากเงินมากกว่ากู้เงิน ไปลงทุนในอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น โดยไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิชาน หลีอาภรณ์ (2552) ที่ว่าอัตราเงินเฟ้อไม่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เพราะในข้อมูลอดีตที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าเมื่อดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจเพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ปรับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น เพราะเมื่อความเชื่อมั่นทางธุรกิจมีค่ามากคนจะมั่นใจการการลงทุนและต้องการเงินทุนมากขึ้น ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปรับเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยนโยบาย มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์เป็นไปตามสมมติฐาน

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ โดยมีช่วงเวลาการศึกษาตั้งแต่เดือน 1 มกราคม ปี พ.ศ. 2556 จนถึง 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2560 โดยทำการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราเงินเฟ้อ และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ จากผลการวิเคราะห์จากตัวแปรอิสระทั้งหมดพบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญและเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนอัตราดอกเบี้ยนโยบาย มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงกันข้ามกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เนื่องจากเมื่อเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ซึ่งทำให้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ปรับเพิ่มขึ้นด้วย ส่งผลคนออมเงินมากกว่าการกู้ ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จึงสูงให้คนมากู้เงินด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ทำให้ธุรกิจสามารถขยายการลงทุนและสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ และอัตราเงินเฟ้อมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เพราะเมื่อเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้องมีการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อต้องการให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงินปรับสูงขึ้น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์แต่ละ

แห่งจะต้องเพิ่มสภาพคล่องของตนเอง โดยการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้สูงขึ้นเพื่อระดมเงินฝาก ขณะเดียวกันก็ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามต้นทุนเงินฝากที่สูงขึ้น ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงขึ้นก็ทำให้คนกู้เงินน้อยลง เมื่อความต้องการสินค้าและบริการลดลง จะส่งผลให้ระดับราคาสินค้าลดลง และชะลอเงินเฟ้อ ฉะนั้นอัตราเงินเฟ้อจึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ดังนั้นปัจจัยส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าจะส่งผลกระทบต่อไปในทิศทางเดียวกันหรือทิศทางตรงกันข้ามก็แล้วแต่ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นจะต้องทราบว่าอะไรมีผลทำให้ดอกเบี้ยเงินกู้ปรับเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ เพื่อการนำไปวิเคราะห์หรือใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนผู้ประกอบการรายบุคคล หรือในระดับองค์กรใหญ่ๆ ได้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการศึกษาข้อมูลที่มีช่วงเวลา และค่าตัวเลขน้อยเกินไป ควรจะนำข้อมูลที่มีความเป็นจริงมากกว่านี้ เพื่อที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ได้และสะท้อนถึงสภาพเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง และบางปัจจัยอาจจะไม่มีผลต่อตัวแปรตามที่เราต้องการศึกษาในครั้งนี้ ควรเลือกปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มมากขึ้นกว่านี้ และอาจจะมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพมากขึ้นเช่น การออกแบบสอบถามโดยตรงกับผู้ระดมทุนเงินกู้ด้วย จะให้เห็นผลของการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้ชัดเจนขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สุทธาวรรณ จิระพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ค้นคว้าอิสระ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหา อีกทั้งยังให้ความรู้ คำแนะนำ และแนวทางการแก้ไขเนื้อหาให้ถูกต้องและสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

วิธาน หลีอาภรณ์. (2552). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออัตราเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย

เงินกู้ (MLR) ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ชฤตมน ปริญาธิษณ์. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยนโยบายกับ

อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์. การค้นคว้าแบบอิสระ หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556-2560). อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน. เข้าถึงจาก

: <https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/ExchangeRate/Pages/ExchangeRate.aspx>